

PROEF

de ingrediënten
van de bibliotheek

.....

DE MAATSCHAPPELIJKE WAARDE
VAN DE BIBLIOTHEEK

de Bibliotheek
Zuidoost Fryslân

PROEF DE INGREDIËNTEN VAN DE BIBLIOTHEEK

DE MAATSCHAPPELIJKE WAARDE VAN DE BIBLIOTHEEK

Colofon

Opdrachtgever:

Bibliotheek Zuidoost Fryslân
Roelov Kuipers

In samenwerking met:

NHL Hogeschool opleiding Communicatie

Tekst:

Daphne Klunder
Sjoerd Veenstra
Sietske Poelsma

Vormgeving & fotografie:

Welmoed Breukelman
Jolanda Schachtschabel

Oplage:

350

ISBN:

978-90-818574-1-3

Drukwerk:

Hellinga Grafische Specialisten

Voorwoord

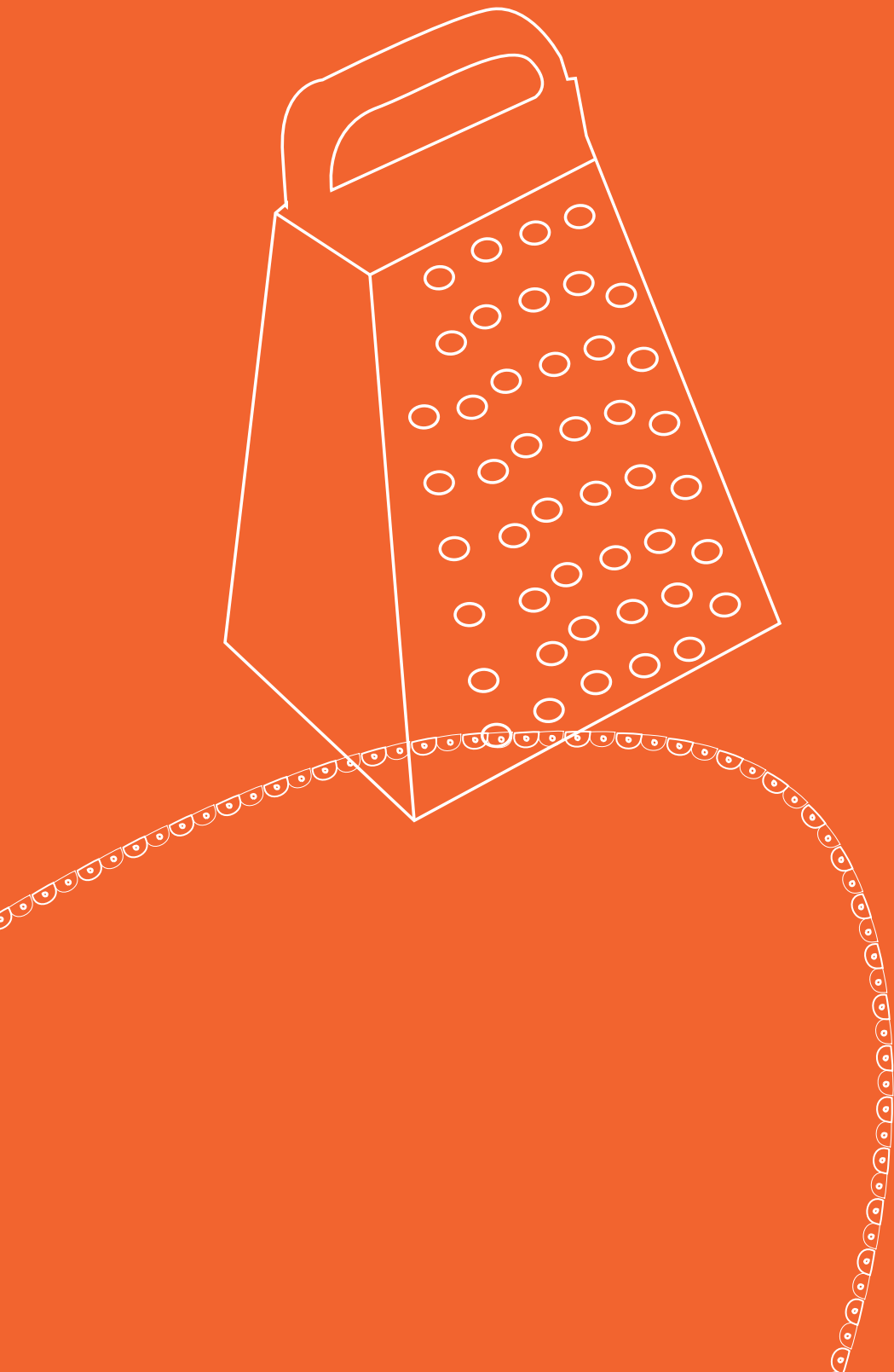
Laat ik meteen met de deur in huis vallen: de openbare bibliotheek staat in het hart van de samenleving. Dat staat ze al vele tientallen jaren, dat staat ze nu en dat zal ze ook de komende jaren blijven staan. Het klopt; er wordt nu wel eens aan getwijfeld. "Met internet heb je toch geen bibliotheek meer nodig om je informatie te vinden? Als straks alle boeken ook als e-book verschijnen, heb je toch geen bibliotheek meer nodig?" Terechte vragen, die de bibliotheken op scherp zetten om goed na te denken over hun functie in de toekomst. De omstandigheden rond de bibliotheken veranderen en de bibliotheken moeten mee veranderen. Dat doen ze ook. Vanuit hun kernfunctie: leesplezier en leesvaardigheden bevorderen en het lezen stimuleren, ook na de schooltijd, het bestrijden van laaggeletterdheid en het wegwijs maken in de overvloed aan kennis en informatiebronnen, zijn bibliotheken op zoek naar nieuwe vormen van dienstverlening – passend in het digitale tijdperk - zijn ze op zoek naar nieuwe samenwerkingsverbanden. De bibliotheken passen zich snel aan.

Wie heeft er nog nooit gebruik gemaakt van de diensten van de bibliotheek? Dat zijn er maar weinig. Dat is niet voor niets zo gegroeid. Nog steeds maken jaarlijks ruim zes miljoen Nederlanders gebruik van een openbare bibliotheek in hun omgeving. Alle bibliotheken werken samen met scholen, met bijna alle basisscholen en daarmee bijna alle kinderen in het land. Voor leesbevordering, om plezier in lezen te bevorderen en ervoor te zorgen dat dat blijft. Want lezende burgers zijn nieuwsgierige burgers, het zijn betrokken en in de samenleving participerende burgers. Lezende burgers zijn zich continu ontwikkelende burgers, lerende mensen, waar onze kenniseconomie nu juist behoefte aan heeft. De bibliotheek inspireert mensen, ontwikkelt mensen, verbindt mensen, verdiept hun kennis en inzichten, stimuleert tot voortdurend leren en tot actieve maatschappelijke deelname. De bibliotheek houdt ons aan het lezen!

Ap de Vries

directeur Vereniging van Openbare Bibliotheken VOB

KLANT

Behalve dat de bibliotheek een plek is waar je boeken en andere middelen kunt lenen, is het vooral ook een ontmoetingsplek. Het draait om mensen. Mensen die onder het genot van een kopje koffie de krant lezen, mensen die iets leren op een cursus, mensen die voor een schoolopdracht gericht informatie zoeken en mensen die boeken lenen. De bibliotheek is er voor iedereen en heeft voor elk wat wils.

De bibliotheek is zoveel meer dan alleen boeken lenen

Bibliotheken Zuidoost Fryslân hebben de laatste jaren hun activiteiten sterk uitgebreid. Miranda Hartgers, jeugdbibliotheccaris in Opsterland en Weststellingwerf, vertelt over deze nieuwe ontwikkelingen.

“Behalve een plek waar je boeken kunt lenen is de bibliotheek een ontmoetingsplaats. Regelmatig komen er volwassenen naar het leescafé in de bibliotheek om de krant of een tijdschrift te lezen of een kop koffie te drinken.

Ook voor de jeugd is het een leuke plek om samen te komen. Sinds er een gamezone is in de bibliotheken van Gorredijk, Noordwolde en Oosterwolde, komen er meer jongeren in de bibliotheek. Ze hebben plezier in gamen, maar maken ook lol met de medewerkers van de bibliotheek. Het is niet meer zo ouderwets als vroeger. Toen moest iedereen stil zijn in een bibliotheek. Tegenwoordig mag er gepraat worden.

Jongeren die even niet kunnen gamen, pakken er een boek bij tot ze weer aan de beurt zijn. Zo worden ze ook gestimuleerd om te lezen. Op deze manier vinden kinderen het leuk om een boek uit te zoeken dat ze kunnen lezen voor school.

Er komen veel verschillende mensen in de bibliotheek: veel gezinnen met kinderen, ouderen, maar ook echte literatuurliefhebbers. De bibliotheek heeft een breder aanbod dan een aantal jaren geleden. Toen waren er alleen boeken om te lenen, maar tegenwoordig kunnen mensen ook dvd's, e-books, cd's, luisterboeken, cd-roms en tijdschriften lenen.

Het mooie van de bibliotheek is dat iedereen er voor informatie terecht kan. Leden en niet-leden kunnen de bibliotheek binnenlopen voor vragen. Alle medewerkers hebben een opleiding gevolgd en daardoor kunnen ze iedereen helpen informatie te zoeken via internet. De meeste vragen gaan over het zoeken van adressen of informatie op internet.

Behalve dat de bibliotheek informatie biedt, organiseert ze activiteiten. Zo is er in Wolvega een kijkzaal, waar kunstliefhebbers steeds wisselende exposities kunnen bezichtigen van zowel individuele kunstenaars als groepen.

Ook worden er informatieavonden over bijvoorbeeld autisme georganiseerd in de bibliotheek of komt er een gastspreker, zoals een dierenarts die vertelt over ziektes en de verzorging van paarden en honden. Voor deze voorlichtingen wordt promotie gemaakt via flyers, posters, de website en de krant. Zowel leden als niet-leden komen voor de voorlichtingen naar de bibliotheek. Die laat hiermee zien dat ze meer is dan een plek waar je boeken kunt lenen. Verder worden er cursus-

sen gegeven, zoals Stellingwerfs, Mandala tekenen en zoeken op internet. Een mooi voorbeeld is de digistage, waar in samenwerking met jongeren mensen worden geholpen die niet goed met internet overweg kunnen.

Niet alleen de activiteiten veranderen, ook het interieur van de bibliotheken heeft een modern uiterlijk gekregen. Maar belangrijker is dat de bibliotheken naar buiten treden. Wat de bibliotheek doet, wat er allemaal wordt georganiseerd, dat weten veel mensen niet. Het publiek moet daarover meer geïnformeerd worden.

“Het is niet meer zo ouderwets als vroeger. Toen moest iedereen stil zijn. Tegenwoordig mag er gepraat worden”

Bibliotheken Zuidoost Fryslân werken veel samen met basisscholen op het gebied van mediawijsheid. Medewerkers die de opleiding tot mediacoach hebben gevolgd, geven daar lessen in mediawijsheid en ondersteunen de scholen bij de leesbevorde-

“Kinderen worden gestimuleerd om boeken te lezen”

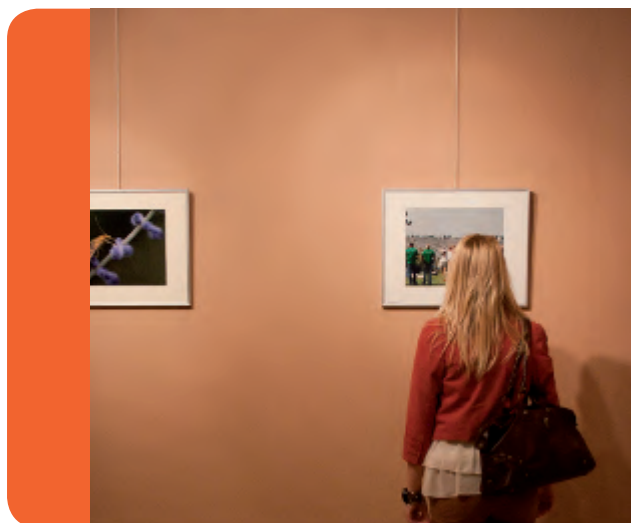

ring. Hiermee bereiken ze ouders, leerkrachten en kinderen. Ook zorgen ze voor leesplezier bij kinderen door projecten te organiseren, zoals Leesvirus waardoor kinderen worden gestimuleerd om te lezen. Kinderen van groep zes van verschillende basisscholen lezen tien dezelfde boeken. Daar krijgen ze ook verwerkings- en knutselopdrachten bij. De uitwerkingen daarvan leveren ze digitaal aan op school en daar krijgen de kinderen punten voor.

Ter afsluiting van het project komen alle groepen zes van de vijf scholen tegelijkertijd naar de bibliotheek voor een battle. De kinderen beantwoorden vragen over de boeken die ze hebben gelezen en zetten daar fiches op in. De school die uiteindelijk de meeste punten heeft, wint. De kinderen zijn erg enthousiast over de wedstrijd, want ze willen winnen. Zelfs kinderen die niet zo van lezen houden worden op deze manier gestimuleerd om boeken te lezen.

Ten slotte doen de bibliotheken veel aan klantenbinding. Wij organiseren één keer per jaar een actie waarbij mensen die lid zijn, kans maken op een prijs. Dit doen we als bedankje naar de leden toe. Afgelopen jaar was dat een vlucht boven Friesland

in een vliegtuig. Daarnaast hebben we een activiteit georganiseerd tijdens Nederland Leest. Alle leden kregen toen een boek cadeau en konden daarover een discussieavond gecombineerd met een etentje bijwonen. Leden van de bibliotheek kregen korting op een kaartje. De leden reageerden hier enthousiast op. Dit stimuleert de bibliotheek om door te blijven gaan met het organiseren van nieuwe activiteiten.”

“Je zoekt
iedere keer
iets nieuws”

Meneer De Jong (73) komt nu al weer tien jaar bij de bibliotheek. Daarvoor is hij ook al eens lid geweest van de Bibliotheken Zuidoost Fryslân.

Haalt u meestal boeken voor uzelf of voor anderen?

“Nu haal ik vooral boeken voor mijn vrouw, kinderen en kleinkinderen. Meestal kom ik hier ook met familie boeken uitzoeken, maar vandaag ben ik hier alleen met mijn kleinzoon. (Hij wijst op een jongetje dat hem een boekje wil laten zien.) Gisteren was ik hier met maar liefst vier van mijn kleinkinderen.”

Op welke dagen komt u hier?

“Ik kom hier meestal op dinsdag, of op zaterdag wanneer iedereen tijd heeft. Het is eigenlijk maar net hoe het uitkomt.”

Wat voor gevoel krijgt u als u de bibliotheek binnenloopt?

“Er hangt hier een ontspannen sfeer en je krijgt het idee dat je goed geholpen wordt. De medewerkers zijn altijd vriendelijk en behulpzaam. Ook het gevoel dat je iedere keer iets nieuws zoekt is fijn als je de bibliotheek binnen komt. Ik heb nu al drie boeken thuis liggen, maar toch kom ik hier om weer een nieuw boek uit te zoeken. Het liefst lees ik waargebeurde verhalen en detectives.”

De bibliotheek als leerplek

In de bibliotheek kun je natuurlijk boeken en media lenen. Maar het is ook een plek waar je kunt leren. Leren uit een boek, maar ook door voorlichtingen en cursussen. Bibliotheken Zuidoost Fryslân verzorgen in samenwerking met een aantal andere organisaties cursussen voor verschillende doelgroepen.

In de bibliotheek van Gorredijk kunnen veertig-plussers bijvoorbeeld leren omgaan met computers en internet. Deze cursussen worden door Seniorweb georganiseerd. De organisatie huurt de ruimte in de bibliotheek. Dit geldt ook voor de cursus Kunstgeschiedenis die in de bibliotheken van Oosterwolde en Wolvega gegeven wordt. Ieder jaar geeft hier een docent kunstgeschiedenis les aan een groep van 25 tot 30 geïnteresseerden.

De bibliotheek dient niet enkel als faciliteit. Zo zijn er ook cursussen waarbij ze materialen voor de cursisten beschikbaar stelt. “De bibliotheek heeft een belangrijke functie, ze ondersteunt de cursussen met boeken, media en informatie”,

zegt Joanne van Doremalen van Bibliotheken Zuidoost Fryslân.

Een voorbeeld van zo’n cursus is ‘Beter leren lezen schrijven’ die in samenwerking met de bibliotheek in Oosterwolde wordt gegeven. De bibliotheek huurt een computerruimte van het Stellingwerfcollege, waarmee de bibliotheek in één gebouw is gevestigd. Het Friesland College verzorgt vervolgens de cursus. Deze is voor mensen die moeite hebben met lezen en schrijven. Dit kunnen mensen zijn met dyslexie, maar ook autochtone mensen die het Nederlands slecht beheersen. In de cursus volgen de deelnemers een individueel programma op het gebied waarover

zij meer willen leren. Dit kan lezen of schrijven zijn, maar ook rekenen of boekhoudkunde.

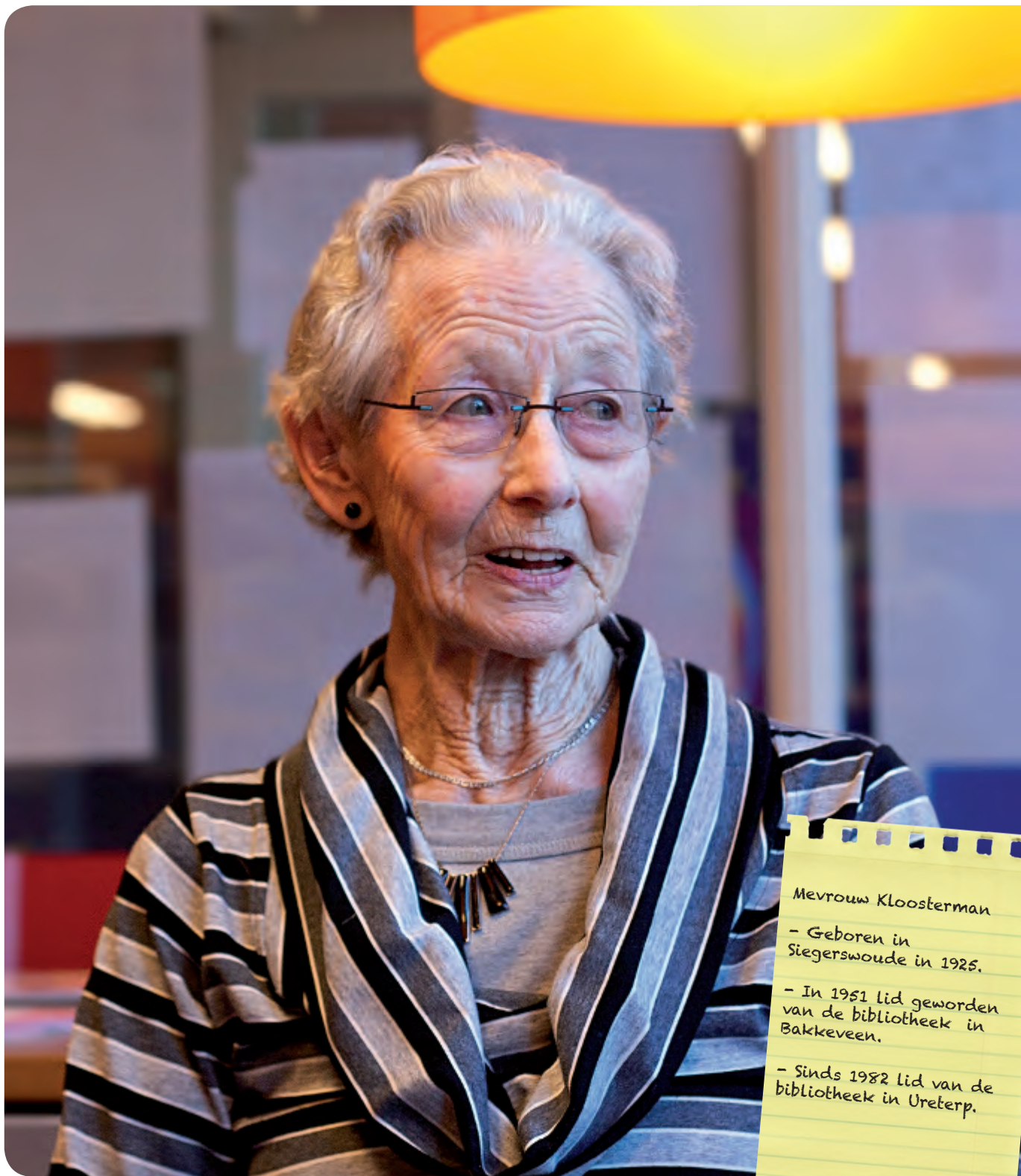
De bibliotheek treedt bij deze cursus op als gastheer. “Wij als bibliotheek laten de cursisten zien wat er voor hen beschikbaar is in de bibliotheek, waaraan zij iets kunnen hebben. Zoals een collectie met boeken voor laaggeletterden om het lezen leuker te maken”, zegt Sjoerd Swierstra van Bibliotheken Zuidoost Fryslân. “Wij kopen ook de hertaalde versie van de ‘gewone’ boeken. Dit zijn boeken in minder moeilijk taalgebruik, zodat laaggeletterden de boeken makkelijker kunnen lezen. Tevens bieden we laaggeletterden een gratis introductieabonnement zodat ze boeken en media kunnen lenen.”

“Als ze er vroeger achter kwamen dat je iets moeilijk vond, mocht je de plantjes water geven”

Cursist Jan Held vindt het fijn dat de bibliotheek dit soort cursussen mogelijk maakt. “Ik heb weinig moeite meer met mijn dyslexie sinds ik met de cursus ben begonnen, maar dat is niet altijd zo geweest.” Hij is blij dat lessen tegenwoordig op woordblindheid worden aangepast. “Als ze er vroeger achter kwamen dat je iets moeilijk vond,

mocht je de plantjes water geven.” Het was voor hem dan ook een hele stap om voor zijn dyslexie uit te komen. “Wat ik vroeger nooit durfde, durf ik nu wel.” Nu hij zelf zover is gekomen en dankzij de cursus weinig moeite meer heeft met zijn dyslexie, is hij ambassadeur laaggelettertheid geworden. “Zo wil ik andere mensen laten zien dat je met deze cursus veel kunt bereiken.”

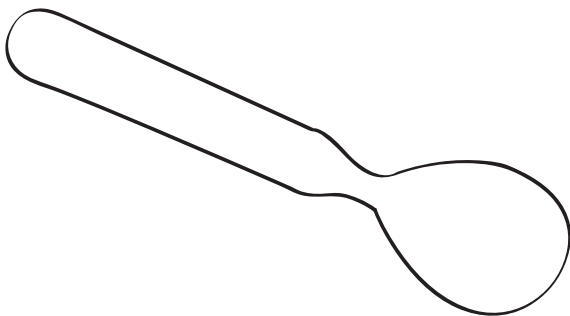

Mevrouw Kloosterman

- Geboren in
Siegerswoude in 1925.

- In 1951 lid geworden
van de bibliotheek in
Bakkeveen.

- Sinds 1982 lid van de
bibliotheek in Ureterp.

Lezen is leven

Mevrouw Kloosterman (86) is al zestig jaar lid van de bibliotheek. In al die jaren heeft de bibliotheek een grote rol in haar leven gespeeld en ze heeft inmiddels meer dan zesduizend boeken gelezen.

Kloosterman ruilt minimaal één keer in de week haar boeken om in de bibliotheek van Ureterp. Soms komt ze ook wel twee of drie keer in de week. Dat ligt eraan hoeveel ze die week heeft kunnen lezen. Lezen is echt een afleiding voor haar. “Als de bibliotheek er niet meer is weet ik niet hoe het verder moet.” Lezen en puzzelen zijn namelijk de enige dingen die ze nog kan doen. “Vroeger breide ik veel, maar dat kan ik niet meer.”

Toen Kloosterman begon met boeken lezen, las ze altijd romans, maar in dat genre heeft ze alle boeken al gelezen, dus leest ze nu vaak misdaadverhalen. “Ik dacht dat ik niet van dat genre hield, maar toen ik er één las, vond ik het toch wel een erg leuk boek.”

Kloosterman leest nooit twee keer hetzelfde boek. “Ik hoef de eerste bladzijde maar te lezen en ik weet al hoe het afloopt. Dan lees ik niet meer verder, maar begin ik aan een ander boek. Een van de mooiste boeken die ik ooit heb gelezen is Jane Eyre. Het is een roman van de Engelse schrijfster Charlotte Brontë. Dit boek is me altijd bijgebleven.”

De bibliotheek is voor Kloosterman ook een plek om andere mensen te ontmoeten. “Als de bibliotheek er niet meer zou zijn, zou ik niet

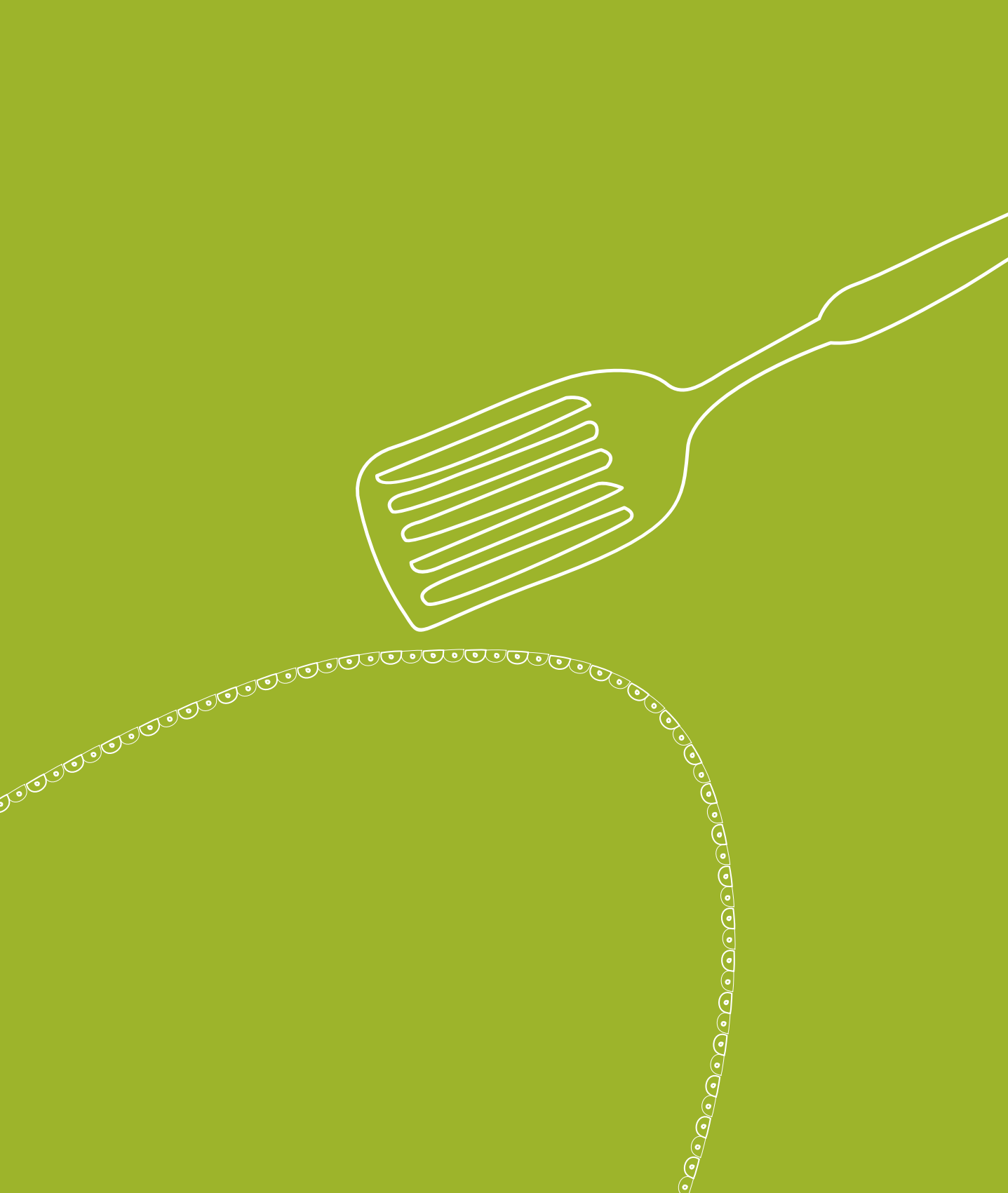
alleen de boeken en het lezen missen, maar ook de medewerkers van de bibliotheek in Ureterp. Ik vind het namelijk fijn om even een praatje met ze te maken. Daarbij zijn de medewerkers ook erg behulpzaam en dat vind ik echt geweldig.”

Als voorbeeld noemt ze dat ze een keer niet naar de bibliotheek kon komen om haar boeken om te ruilen. Ze belde met de bibliotheek en binnen een paar uur stond een medewerker voor de deur om nieuwe boeken te brengen en de oude op te halen.

“Als de bibliotheek er niet meer is weet ik niet hoe het verder moet”

Toen Kloosterman zestig jaar lid was van de bibliotheek, ging dat niet onopgemerkt voorbij. “Om het te vieren werd ik uitgenodigd in de bibliotheek van Ureterp en daar kreeg ik een prachtige bos bloemen. Ook stond ik uitgebreid met een foto en een interview in De Woudklank, de krant van Ureterp. Dat vond ik een geweldige ervaring, die ik nooit zal vergeten.”

JEUGD

De jeugd is de toekomst en het is belangrijk dat zij zich goed ontwikkelt. Lees- en informatievaardigheden zijn daarbij in deze maatschappij onmisbaar. Om een bijdrage te leveren aan die ontwikkelingen zorgt de bibliotheek ervoor dat de juiste voorzieningen en middelen aanwezig zijn. De bibliotheek maakt lezen, leren en zich informeren gemakkelijker en leuker voor de jeugd van 0 tot 18 jaar.

Een speels voorleesuurkje

Vijf voor twee stormen vijf kinderen van de buitenschoolse opvang (BSO) de bibliotheek van Wolvega binnen. De kinderen rennen naar het vrolijke gekleurde voorleeshoekje voorin de bibliotheek en gooien hun jassen op een hoop in het midden. Ze nemen plaats op de ronde bank. Baukje Mulder pakt een houten stoel en gaat bij de kinderen zitten om het boek Stanneke Sneeuwmanneke voor te lezen.

Bibliotheek Wolvega organiseert iedere maand het voorleesuurkje. De kinderen van de BSO komen speciaal naar de bibliotheek voor een leuk verhaal dat Baukje Mulder,

jeugdbibliothecaris in bibliotheek Wolvega, voorleest. Precies om twee uur begint Mulder met het prentenboek Stanneke Sneeuwmanneke. De kinderen zitten netjes op de bank te luisteren naar het verhaal. Tussen hen in zit de begeleidster van de BSO. Mulder leest

“K3 begint te spelen en de kinderen huppelen in het rond”

met rustige stem voor en maakt grote handgebaren. Ondertussen laat ze de prachtige platen uit Stanneke Sneeuwmanneke aan de kinderen zien. Om tien over twee komen er nog twee blonde jongetjes van vier jaar bij zitten, die met hun moeder in de bibliotheek zijn om boeken uit te zoeken.

Het voorleesuurkje wordt afgerond met een spel. Mulder loopt voorop en de kinderen van de BSO lopen achter haar aan, naar de andere kant van de bibliotheek. Er staat een vierkant tafeltje in het midden van de ruimte. Op de tafel liggen zeven sneeuwpoppen; wit met groen gekleurd en er hangen belletjes aan. De kinderen rennen op de tafel af en pakken allemaal een sneeuwpop. Mulder en de begeleidster binden de poppen vast aan de kinderen. Ook Mulder bindt zichzelf een sneeuwpop om.

De begeleidster regelt de muziek. K3 begint te spelen en de kinderen lopen rondjes en huppelen. Mulder doet ook mee en wordt er helemaal draaierig van. Ineens stopt de muziek en de kinderen blijven stokstijf staan. Er is geen belletje meer te horen. Dan begint de muziek weer en dansen en springen de kinderen door de ruimte. De muziek stopt weer en alle kinderen blijven weer stil staan. Er zijn nog een paar belletjes te horen, maar na vijf seconden is het helemaal stil.

De begeleidster van de BSO geeft aan waarom de kinderen naar het voorleesuurkje

gaan. “Het is erg belangrijk dat kinderen met lezen in aanraking komen en waar kan dat beter dan in de bibliotheek? Het is goed voor de ontwikkeling van de kinderen en het voorleesuurkje is echt een uitje voor ze.”

“Voorlezen is belangrijk en dat moet je erin houden”

Het spel is afgelopen en de kinderen gaan aan een rechthoekige tafel zitten. Mulder laat de kinderen nog vijf prentenboeken zien die ook geschreven zijn door de schrijver van het boek Stanneke Sneeuwmanneke. Ten slotte krijgen ze een kleurplaat van een sneeuwpop mee naar huis. Ze doen hun jas aan en gaan met de begeleidster terug naar de BSO.

Mulder vertelt waarom het voorleesuurkje elke maand wordt georganiseerd. “Voorlezen is belangrijk en dat moet je erin houden. Kinderen kunnen op deze manier meer van boeken oppikken. Ze associëren de bibliotheek met iets leuks en dat is belangrijk.”

Mediawijsheid kent geen tijd

Internet is niet meer weg te denken uit de samenleving en veilig internetten is daarbij erg belangrijk, ook voor kinderen. Daarom geven mediacoaches lessen mediawijsheid op de basisscholen.

In 2009 zijn Wikje Haan, Miranda Hartgers en Esther Oskam vanuit Bibliotheken Zuidoost Fryslân begonnen met de ontwikkeling van lessen mediawijsheid voor het basisonderwijs. Ze kwamen op het idee om de lessen te ontwikkelen tijdens hun opleiding tot mediacoach. Op dit moment geven de mediacoaches op vierenvijftig scholen les. Het gaat om een serie van zes lessen voor groep zeven en acht én een les NET-tiquette voor groep vijf en zes. “Wij vinden het erg belangrijk dat kinderen leren dat internet vooral leuk is en dat ze weten hoe ze ermee om moeten gaan,” vertelt Haan.

Iedere les wordt er een ander onderwerp behandeld. In de eerste paar lessen ligt de nadruk op wat internet eigenlijk is, zoekmachines en hoe de leerlingen betrouwbare informatie kunnen vinden. Ook onderzoeken ze hoe ver internet eigenlijk reikt, bijvoorbeeld via YouTube en Hyves. Hierbij wijst de mediacoach de kinderen duidelijk en kort op de privacy en het cyberpesten. Daarna werken ze nog een aantal lessen aan een eigen startpagina, waarop ze betrouwbare informatie en links naar informatie plaatsen. Aan het eind van de serie krijgen de kinderen een echt mediawijsheidcertificaat.

“Als je niet mediawijs bent, kom je in deze maatschappij niet verder”

“In groep vijf en zes wordt tijdens de les NET-tiquette behandeld hoe je je hoort te gedragen op internet. Pesten hoort niet! Ook niet via Hyves en MSN. We leren de kinderen dus eigenlijk de etiquette voor internet,” vertelt Haan.

Haan geeft aan dat het goed is voor kinderen, dat ze zelf de juiste informatie over een onderwerp kunnen vinden via betrouwbare bronnen. “Op deze manier laat je kinderen zien dat je er zinvolle dingen mee kunt doen en internet niet alleen gevaarlijk is. Daarom is het ook zo belangrijk dat ze tijdens de lessen een eigen yurispagina maken, een methode om je eigen startpagina aan te maken. Zo ervaren ze hoe leuk internet kan zijn.”

De mediacoaches houden de lessen up-to-date door te noteren waar ze tegenaan lopen tijdens het lesgeven. Deze punten worden aangepast. De filmpjes die tijdens de lessen worden getoond, worden ook regelmatig vervangen. Scholen bepalen mee wat voor

soort filmpjes er tijdens de lessen gebruikt worden. Elk jaar komen de mediacoaches terug op de scholen om lessen in mediawijsheid te geven aan een nieuwe groep. Zeven medewerkers van de Bibliotheken Zuidoost Fryslân geven ieder voor een periode van zes weken op maximaal drie verschillende scholen per week les. Vervolgens gaan ze naar nieuwe scholen om les te geven. “Het is voor de kinderen erg belangrijk om mediawijs te worden, omdat ze anders niet ver komen in deze maatschappij,” vindt Haan.

Bibliotheken Zuidoost Fryslân hebben deze lessen zelf ontwikkeld, maar ze worden steeds vaker overgenomen door andere bibliotheken zowel binnen als buiten Friesland. Bibliotheken in onder andere Hilversum hebben belangstelling getoond voor de lessen in mediawijsheid. “Een van de medewerkers van de bibliotheek die de opleiding tot mediacoach heeft gevolgd, gaat dan naar Hilversum om een training te geven aan medewerkers van de bibliotheek, zodat ze weten hoe ze de lessen moeten geven aan de leerlingen. “Het is mooi dat de lessen in mediawijsheid op deze manier landelijk onder de aandacht komen,” vertelt Haan.

Een studeerplek om van te genieten

Van alle mensen die de bibliotheek goed kunnen gebruiken, is een scholiere die vlak voor haar examens zit, misschien nog wel het beste voorbeeld. Willemke van Vaals (18) zit in zes vwo op het Stellingwerf College, en vindt de bibliotheek een leuke plek om naar toe te gaan, ook buiten het studeren om. “Als het even kan, ga ik hier ook in mijn vrije tijd naar toe.”

Van Vaals komt regelmatig in de bibliotheek, al is dat de laatste tijd steeds meer voor school. Vooral voor de vakken Frans en Duits heeft ze vaak boeken nodig. Zo heeft ze onlangs nog een toets gehad over de Duitse roman *Das Parfum* die net is verfilmd. “Die film heb ik nog niet gezien, maar het boek was erg spannend.”

Sinds haar twaalfde komt Van Vaals in de bibliotheek en vanaf het allereerste moment kreeg ze een fijn gevoel als ze binnenkwam. “Ik ben een liefhebber, gek op lezen, al heb ik daar nu wat minder tijd voor. Het is prettig dat je in de bibliotheek boeken en tijdschriften kunt lezen.” Maar volgens haar heeft de bibliotheek nog meer voordelen; het is namelijk een plek waar je kunt afspreken en bijkletsen.

Van Vaals is niet de enige in haar familie die gek is op lezen, ook haar zusje verslindt boeken. Haar ouders hebben helaas te weinig tijd om regelmatig een boek te lezen. Haar moeder leest af en toe, haar vader houdt het vooral bij de krant. Specifieke dagen waarop ze naar de bibliotheek gaat heeft Van Vaals niet, dat komt vooral omdat ze er dichtbij woont. Reistijd maakt dus niet zoveel uit. “Als ik zin heb om een boek te lezen, ga ik er gewoon heen. Het hangt er dus maar net van af hoe de planning op dat moment is.”

De meeste van haar klasgenoten hebben wat minder belangstelling voor de bibliotheek. Met al het werk dat nog moet gebeuren vertrouwen zij bij de meeste vakken op hun handboeken en werkboeken van school. De uitzondering op de regel is het profielwerkstuk, waar ze zelf onderzoek

voor moeten doen. Ook Van Vaals gebruikt daar het liefste boeken voor. “Voor mijn profielwerkstuk gebruik ik wel internetbronnen, maar dat is meer uit noodzaak. Mijn onderwerp is het ontstaan van de Engelse taal en daar zijn gewoon niet zoveel boeken over te vinden.” Anders zou ze toch het liefst een boek dat over dat onderwerp gaat van de bibliotheek lenen. “Zeker bij een onderzoek wordt het meer gewaardeerd als je een boek als basis neemt in plaats van een internetbron.”

Volgens Van Vaals is de bibliotheek voor iedereen even belangrijk. Kleuters bijvoorbeeld lezen zelf nog niet, maar door met hun ouders naar de bibliotheek te gaan, krijgen ze wel alvast interesse en sympathie

“Als het even kan ga ik hier ook in mijn vrije tijd naar toe”

voor lezen. Doordat ze er in de bibliotheek mee kennismaken, leren ze hoe belangrijk het is om goed te kunnen lezen. Als je daarna wat ouder wordt, blijft de bibliotheek belangrijk. “Al zouden kinderen van twaalf jaar een dun boekje over de Tweede Wereldoorlog lenen, dan is dat al goed voor hun algemene ontwikkeling.” En ook voor de al wat oudere mensen zitten er voordelen aan, als ontmoetingsplek kunnen zij er simpelweg even een kopje koffie drinken. Maar wat vindt Van Vaals zelf het belangrijkste? “Na mijn examen wil ik Engels gaan studeren, dus voor mij is het heel handig dat ik hier alvast boeken kan lenen in een vreemde taal!”

“Een plek om samen te komen”

Arend (gefingeerde naam, leeftijd onbekend) komt sinds twee jaar in de bibliotheek in Friesland. Daarvoor was hij lid van de bibliotheek in Groningen

Haalt u meestal boeken voor uzelf of voor anderen?

“Eigenlijk leen ik helemaal niet zo vaak boeken. Ik kom hier om informatie op te zoeken op internet en een krantje te lezen. Die liggen altijd voor je klaar op tafel.”

Op welke dagen komt u hier?

“Dat hangt er maar net vanaf wanneer ik er tijd voor heb en wanneer ik weer even zin heb om te gaan. Ik ben een grotere bibliotheek gewend, dus ik moet wel even wennen aan de openingstijden, maar dat is begrijpelijk. Als er wat minder mensen in de gemeente wonen, hoeft de bibliotheek ook niet altijd open te zijn.”

Wat voor gevoel krijgt u als u de bibliotheek binnenloopt?

“Het is vooral een plek voor mensen om samen te komen. Je kunt er ook veel meer dan alleen boeken lezen, dat is een feit. Vooral in de zomer is het hier een groot sociaal gebeuren. Dan is hier bijvoorbeeld het VVV-kantoor, waar ook mensen langsgaan die op zoek zijn naar heel andere informatie.”

“Rijkdom aan kinderboeken”

Marga Kromhout (42) was vroeger lid van de bibliotheek. Ze is een tijdje niet meer lid geweest, maar nu sinds twee jaar toch weer lid geworden van de bibliotheek in Oosterwolde.

Haalt u meestal boeken voor uzelf of voor anderen?

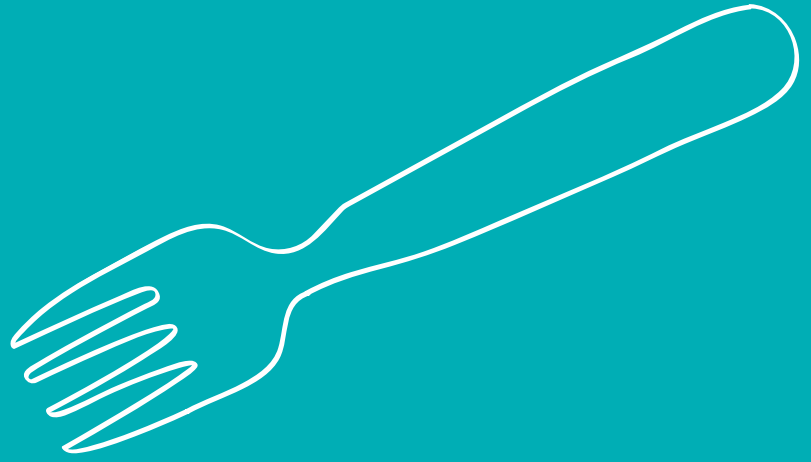
“Eigenlijk gaan de meiden vaker naar de bibliotheek (terwijl ze wijst op haar twee dochters die vlakbij in de kinderhoek zitten te spelen). Zij vinden ook altijd wel leuke boeken. Vandaag waren ze voor ik het wist de deur uit, op weg naar de bibliotheek. Het begon heel hard te regenen, dus ik ben er meteen achteraan gegaan in de auto om ze te brengen.”

Op welke dagen komt u hier?

“Als ik zelf naar de bibliotheek ga, ga ik op maandag en vrijdag, wanneer ik vrij ben van mijn werk. Ik ben meestal op zoek naar boeken voor mijn vak (Kromhout studeerde retail management aan Stenden Hogeschool in Leeuwarden), maar die zijn in de kleinere bibliotheken soms wat moeilijker te vinden.”

Wat voor gevoel krijgt u als u de bibliotheek binnenloopt?

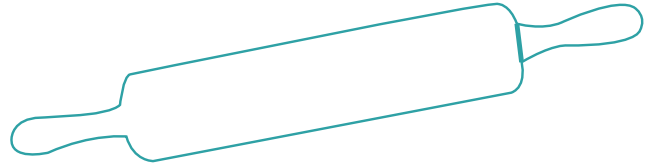
“Ik voel nu eigenlijk nog hetzelfde als wat ik voelde toen ik zelf klein was. Zodra je binnenkomt, voel je eigenlijk meteen weer die rijkdom aan kinderboeken.”

VERANKERING IN DE MAATSCHAPPIJ

De bibliotheek wil bijdragen aan een leefbare gemeenschap. Hiervoor initieert zij nieuwe ontwikkelingen en activiteiten en nieuwe samenwerkingsverbanden met verschillende organisaties. De bibliotheek dient graag als dorpsplein, waar alle bewoners samenkomen en elkaar kunnen ontmoeten.

Cultuur en literatuur voor iedereen

Cultuur hoort bij de maatschappij en zorgt voor ontwikkeling en tradities, maar brengt ook een gevoel van verbondenheid tussen mensen die op het eerste gezicht weinig met elkaar gemeen lijken te hebben. Over cultuur valt te discussiëren en het biedt mensen de kans om van gedachten te wisselen. Om deze mogelijkheid te bieden organiseert de bibliotheek, in samenwerking met Timpaan Welzijn Weststellingwerf en 't Vlechtwerk Noordwolde boekdiscussies in het kader van Nederland Leest.

Nederland Leest is de grootste leescampagne op landelijk niveau. De campagne die jaarlijks door het CPNB (Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek) wordt georganiseerd, richt zich op bevorderen van lezen bij een brede groep en is overgewaaid uit de Verenigde Staten, waar het begon met de campagne One Book, One City.

Voor elke discussie wordt één boek centraal gesteld. Tijdens de campagnes krijgen leden van de Nederlandse bibliotheken een gratis pocketversie van het boek waarover de discussie gaat. Vervolgens lezen de leden het boek binnen één maand, waarna de campagne afsluit met een boekdiscussie. Door de jaren heen zijn er boeken bediscussieerd zoals De grote zaal van Jacoba van Velde, Oeroeg van Hella Haasse en Twee Vrouwen van Harry Mulisch.

In 2011 stond Het leven is verrukkelijk van Remco Campert centraal. Onder leiding van Klaas Jansma werd de boekdiscussie gehouden in MFC 't Vlechtwerk. Dit is een complex in Noordwolde met een museum, een wereldwinkel, een middelbare school en een bibliotheek. Boven de ingang staat het volgende citaat: "Een ieder heeft recht om vrijelijk deel te nemen aan het culturele leven van de gemeenschap"

(Universele Verklaring van de Rechten van de Mens). Met zijn vele voorzieningen lijkt 't Vlechtwerk de ideale plek om dit te doen en dit was dan ook precies wat de deelnemers van de boekdiscussie van plan waren.

In twee discussies van anderhalf uur werd het boek stevig onder de loep genomen, of 'gefileerd' aldus Sjoerd Swierstra van Bibliotheken Zuidoost Fryslân. Maar ook tussen de discussies door wisselden de deelnemers van gedachten. "Zou de bibliotheek over twintig jaar nog bestaan?", vroeg Liselotte Fischer, waarop haar tafelgenoot Jansma antwoordde: "Ja, maar dan als ontmoetingsplek. Misschien moeten ze de bibliotheek veranderen in een literair café of zelfs in een bruine kroeg." Daarmee onderbouwde Jansma zijn idee van de bibliotheek als 'cultuurtempel' die door veel mensen (ten onrechte) als hoogdrempelig wordt gezien.

Nederland Leest is maar één campagne die het bevorderen van lezen van literatuur als doel heeft. De samenwerking tussen de Nederlandse bibliotheken en het CPNB heeft gezorgd voor initiatieven als De Nationale Voorleesdagen, Week van het Luisterboek, De Gouden Tulp en de Maand van het spannende boek. Elke campagne heeft weer een andere doelgroep, maar ze hebben allemaal hetzelfde doel: collectieve boekpromotie voor alle lagen

van de bevolking. De bibliotheken zijn daarvoor natuurlijk het ideale doorgeefluik, omdat die door het hele land het dichtst bij de doelgroep staan.

Met alle initiatieven proberen de Nederlandse bibliotheken en het CPNB cultuur en literatuur toegankelijker te maken voor de maatschappij en daarmee ook dat beeld van de bibliotheek, wat Jansma omschrijft als 'cultuurtempel' te verminderen. Zo richt de Maand van het spannende boek zich op lezers van misdaadromans, terwijl De Nationale Voorleesdagen aandacht heeft voor kinderboeken en prentenboeken.

“Misschien moeten ze de bibliotheek veranderen in een literair café of zelfs in een bruine kroeg”

Het citaat uit de rechten van de mens, dat stelt dat het voor iedereen mogelijk moet zijn om in aanraking te komen met cultuur, past erg goed bij de boekdiscussie die in 't Vlechtwerk werd gehouden. Maar dit citaat hoort even goed bij de initiatieven die de Nederlandse bibliotheken en het CPNB ontplooiën. Van cultuur en literatuur moet iedereen, jong of oud, rijk of arm, kunnen genieten.

De bibliotheek in de klas

Goed onderwijs is de ruggengraat van de samenleving. Dat staat vast. Gelukkig hebben wij een hoog onderwijsniveau in Nederland en is de basiseducatie op scholen goed geregeld. Voor specialistische kennis wordt de bibliotheek ingeschakeld en ze helpt bij leesbevordering. Deze samenwerking bestaat al jaren.

Van oudsher levert de bibliotheek een breed scala aan boeken en leesondersteunend materiaal. Ook worden er activiteiten georganiseerd. De bibliotheken beschikken over veel mogelijkheden om het lezen te stimuleren en de leesvaardigheid van kinderen te vergroten. Er zijn programma's voor peuters, de basisschool en het voortgezet onderwijs. Op deze manier ontstaat er een doorgaande leerlijn.

Voor alle groepen van de basisschool zijn er lesmethodes en bijbehorende middelen beschikbaar. Zo zijn er voor de jongste groepen speelboekcollecties, een combinatie van boeken en spelmateriaal bedoeld voor thematisch werken. Voor de oudere groepen zijn er activiteiten in de bibliotheek mogelijk en middelen voor activiteiten op school. Voorbeelden daarvan zijn het boekenbal en leskisten over verschillende onderwerpen, bijvoorbeeld de Elfstedentocht. Bij de meeste middelen zijn lesideeën gevoegd.

Basisscholen kunnen ook bij de bibliotheek terecht voor de Doorlopende Leerlijn Mediawijsheid, die in samenwerking met leerkrachten van het basisonderwijs is ontwikkeld. Dit is een leerlijn voor de ontwikkeling van mediabewustzijn, mediabegrip, media-attitude en mediagedrag van leerlingen.

Naast lesideeën en lesmaterialen stelt de bibliotheek gevulde boekenkasten beschikbaar voor basisscholen in dorpen waar geen bibliotheek aanwezig is. Daar wordt door basisscholen goed gebruik van gemaakt. "In bijna alle basisscholen in dorpen waar geen bibliotheek is, staat een mobiele schoolmediatheek van de bibliotheek", zegt Joanne van Doremalen van Bibliotheken Zuidoost Fryslân. Veel scholen hebben de weg naar de bibliotheek al gevonden voor het ordenen van hun media, het leren verwerven van informatie in het documentatiecentrum en het gebruik van Educat, het digitale catalogussysteem voor schoolbibliotheken.

Een van die scholen is de CBS De Baggelaar in Munnekeburen. Daar staat ook een boekenkast van de bibliotheek. De kast is op systematische wijze gevuld met een breed aanbod zodat er voor iedere leeftijdsgroep voldoende leesvoer is. Om de zes maanden wordt de boekenkast ververst met een nieuwe collectie. Op de Baggelaar houdt groep acht het uitleensysteem bij. De leerlingen voeren bij elke uitlening de naam van het kind en het boek in de computer in, verzorgen de uitleningen, de inname en zetten boeken terug in de kast. Ook letten ze erop of geleende boeken het juiste niveau hebben voor de kinderen.

De Baggelaar maakt ook gebruik van de lessen over mediawijsheid van de bibliotheek. Jantina van der Vegt, de directrice van de school, heeft voor deze

nieuwe vorm van onderwijs contact gezocht met Bibliotheken Zuidoost Fryslân. Nadat ze een voorlichting over Mediawijsheid zag, was haar interesse gewekt en maakte ze afspraken met de bibliotheek. Van der Vegt vindt het belangrijk dat de leerlingen op haar basisschool kennismaken met zowel de kansen als de bedreigingen van internet en sociale media. "Kinderen moeten weten dat er mogelijk gevaren kleven aan het gebruik van sociale media. Zo moeten ze leren dat ze niet zomaar iedereen toevoegen op Hyves, maar ook dat ze kritisch moeten zijn op welke informatie ze over zichzelf op internet zetten. Aan de andere kant leren we ze ook om te profiteren van het enorme aanbod aan informatie, de handige manieren om te communiceren en de leuke spelletjes die te vinden zijn op internet."

“Kinderen moeten weten dat er mogelijk gevaren kleven aan het gebruiken van sociale media”

Tussen boeken & breipennen

In de bibliotheek van Gorredijk is een leescafé gevestigd dat niet alleen dient als een plek waar je boeken en tijdschriften kunt lezen. Regelmatig komen bezoekers in het café om een kopje koffie te drinken en mensen te ontmoeten.

Mettje Leijenaar, Griet Bijker, Geertje Mulder en Sijke Buisman komen om de twee weken bij elkaar in de bibliotheek in Gorredijk, niet om te lezen maar om te breien. Leijenaar las enkele jaren geleden een artikel over breicafés en besloot zelf ook zoiets te starten. Als lid van de vereniging Vrouwen van Nu vroeg ze enkele andere leden om mee te doen.

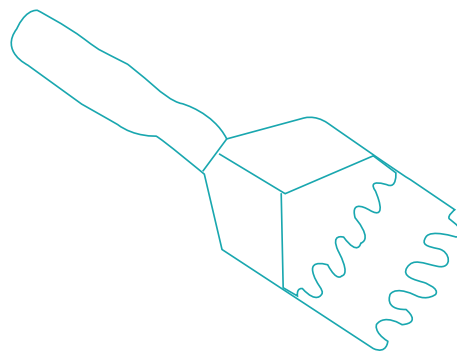
“Bezoekers van de bibliotheek komen er soms bij zitten en maken een praatje”

In het begin kwamen ze bijeen in een café, maar omdat het daar altijd zo donker was en ze niet alles goed konden zien, zijn ze naar de bibliotheek verhuisd. Leijenaar woont boven de bibliotheek en wist dat er een leescafé was waar ze samen konden komen om te breien. De anderen wonen op loopafstand van de bibliotheek.

Leijenaar is als enige lid van de bibliotheek. “Ik kom niet alleen bij de bibliotheek om boeken te lenen, maar ook omdat ik het een fijne plek vindt voor dit soort activiteiten. Ik brei zelf al heel lang en geef de andere dames adviezen en tips. Als ze vastlopen met een patroon of niet weten hoe ze een andere kleur moeten toevoegen, dan help ik ze daarbij.”

De vier vrouwen maken kerstballen. De tafel ligt vol en er worden nog veel meer bij gebreid voor een project om kerstbomen te versieren met gebreide kerstballen. Deze wildbreiprojecten worden georganiseerd in heel Nederland. In een eerder project werden sjaals gebreid om standbeelden mee te versieren. “Als er geen project is, dan maken we gebruiksartikelen zoals sjaals, troostdekentjes en telefoonhoesjes”, licht Leijenaar toe.

Bijker vertelt: “Ik kijk altijd uit naar de bijeenkomsten. Ik ben namelijk alleen, dus het breekt de dag.” Bezoekers van de bibliotheek komen er soms bij zitten en maken een praatje.” De bibliotheek is er niet alleen om boeken te lenen, maar mensen komen er ook om elkaar te ontmoeten. Het bevalt ze zo goed dat ze ook buiten de breimiddagen binnenlopen om koffie te drinken en even bij te praten.

“Handig & dichtbij”

Joëlle Hoekstra (16) zit op het Stellingwerf College en komt al in de bibliotheek zolang ze zich kan herinneren. Dan gaat ze ook even bij haar oma langs, die in de wereldwinkel werkt, die in hetzelfde gebouw zit als de bibliotheek.

Haal je meestal boeken voor jezelf of voor anderen?

“Ik haal ze meestal voor mezelf. Nu is het vooral handig voor school, als ik een boekverslag moet schrijven.”

Op welke dagen kom je hier?

“Ik kom hier meestal op dinsdag en donderdag direct na schooltijd, als ik iets moet halen of een aantal boeken moet inleveren.”

Welk gevoel krijg je als je de bibliotheek binnenloopt?

“Voor mij is de bibliotheek vooral functioneel. Het is handig en dichtbij als ik iets nodig heb.”

“Altijd weer gezellig”

Reina Doek (62) komt al vanaf haar jeugd in de bibliotheek en heeft in haar leven al aardig wat afgelezen. “Op een gegeven moment had ik het gevoel dat ik nu zo’n beetje alle boeken wel had gelezen die er waren.”

Haalt u meestal boeken voor uzelf of voor anderen?

“Ik haal ze nu vooral voor mezelf. Vroeger was dat anders: toen ik nog in Leeuwarden woonde haalde ik altijd boeken voor mijn moeder en mij.”

Op welke dagen komt u hier?

“Ik kom vaak op dinsdag, donderdag en vrijdag. In Appelscha werk ik zelf ook in de bibliotheek. Daar is namelijk een wereldwinkel in gevestigd en daar doe ik vrijwilligerswerk voor. Het is erg leuk om met mijn collega’s activiteiten te regelen. Zo hebben we met de bibliotheek al eens een leestafel verzorgd en hebben we zelfs eens een high tea georganiseerd.”

Welk gevoel krijgt u als u de bibliotheek binnenloopt?

“Het is altijd een gezellige gedachte om naar de bibliotheek te gaan. En het is ook nog makkelijk, zeker nu de bibliotheken meer samenwerken. Alle thema’s liggen bij elkaar en het is makkelijker om nieuwe boeken te vinden.”

De bibliotheek als eigen huiskamer

Donderdag vijf januari 2012 was het feest op de Vlaslaan in Beetsterzwaag. Wethouder Rob Jonkman en goochelaar Minze Dijkma openen deze dag het Biebpunt Beetsterzwaag. Dit uitleenpunt, of deze huiskamerbibliotheek, is de eerste in zijn soort in Zuidoost Friesland en heeft in principe dezelfde functie als een gewone bibliotheek. Een groot verschil is dat er geen jeugdboeken zijn maar wel veel tijdschriften, kranten en romans. De jeugdboeken staan op de scholen in het dorp.

Sinds begin 2011 wordt er landelijk steeds meer bezuinigd op de sector cultuur. Amateurkunst, musea, orkesten en ook bibliotheken werken allemaal aan steeds creatievere oplossingen om die bezuinigingen het hoofd te bieden en ondanks een teruglopend scala aan middelen toch de kwaliteit te leveren die de samenleving verwacht. Een van die oplossingen is het Biebpunt in Beetsterzwaag, dat eind december 2011 de deuren opende en op vijf januari 2012 officieel door wethouder Rob Jonkman werd geopend.

De eerste tekenen dat er een Biebpunt zou komen, waren te zien toen Plaatselijk Belang Beetsterzwaag – Olterterp een brief naar het College van B&W stuurde, in een reactie op de mogelijke sluiting van de bibliotheek in Beetsterzwaag. Argumenten tegen de sluiting waren reacties van de bevolking, een handtekeningenactie, maar ook de leefbaarheid van de gemeente, de ontmoetingsfunctie voor Beetsterzwaag en het verkleinen van de toegankelijkheid tot cultuur.

Omdat de burgemeester en wethouders niet ongevoelig waren voor de geluiden uit de gemeente, zijn wethouder Jonkman en Luit Postma, directeur Bibliotheken Zuidoost Fryslân met elkaar om tafel gegaan om de alternatieven te bespreken. In het overleg kwam naar voren dat niemand de kaasschaafmethode wilde, anders gezegd overal op beknibbelen. De bibliotheek in dezelfde vorm

“De toegankelijkheid wordt vergroot voor mensen die niet zo mobiel zijn”

behouden terwijl er minder middelen beschikbaar waren dan voorheen, zou alleen maar minder kwaliteit opleveren, iets wat niemand wilde.

Dus moest er worden gewerkt aan een creatieve oplossing, die niet alleen de kwaliteit van het assortiment aan boeken zou verzekeren,

maar ook de toegankelijkheid van cultuur en de functie van ontmoetingsplek van de bibliotheek veilig bleef stellen. Nadat alle betrokken partijen hun stem hadden laten horen, werd er besloten dat een Biebpunt – in Zuidoost Fryslân de eerste in zijn soort – de meest efficiënte oplossing was.

Het Biebpunt zou er als volgt uit komen te zien. De locatie veranderde van de Hoofdstraat naar de Vlaslaan, waar in het zalencentrum De Buorskip een ruimte werd gehuurd van ongeveer vijfenzeventig vierkante meter. Volgens Weintje Zwanenburg, coördinator voor de bibliotheken in Opsterland was het de bedoeling er een soort van huiskamerbibliotheek van te maken, “al is het Biebpunt wel iets groter dan dat.” Dit had tot gevolg dat de huur een stuk lager werd. Bovendien is de ruimte een inspirerende plek voor vergaderingen buiten de openingstijden van het Biebpunt. Als Biebpunt zou de ruimte twee keer in de week geopend zijn, dinsdag van half twee tot half zes en donderdag van half twee tot half acht. Het uitlenen van boeken, de bezoekers helpen en de andere werkzaamheden werden in handen gelegd van

twee medewerksters van de Bibliotheken Zuidoost Fryslân, die dankzij het roulatiesysteem (alle medewerkers zijn op meer locaties werkzaam) van de bibliotheken hetzelfde aantal uren konden blijven werken. De collectie zou iets worden verkleind, de nadruk in het Biebpunt ligt nu op streekromans, thrillers en tijdschriften. Bovendien is het samenwerkingsverband met de twee basisscholen in het dorp nog beter geworden. De leerlingen van De Paedwizer en ODS De Trime uit Beetsterzwaag lenen hun boeken nu op school, met de mediakasten die één keer in het half jaar worden vervangen.

Uit de gemeente waren stemmen te horen dat het jammer was dat er in de collectie nu minder aandacht was voor informatieve boeken. Ook de Bibliotheken Zuidoost Fryslân vonden dit een moeilijke keuze, maar de doorslag gaf dat de bibliotheken in Gorredijk en Drachten dicht in de buurt zijn. Bovendien zijn middelbare scholieren, een belangrijke doelgroep van informatieve literatuur, niet alleen maar afhankelijk van het aanbod in Beetsterzwaag. “Omdat de meeste middelbare scholen over een eigen mediatheek

beschikken, kunnen de scholieren met hun schoolpas vrij gemakkelijk aan de informatie komen die ze nodig hebben”, aldus Zwanenburg.

De grootste zorg van de betrokkenen bij het Biebpunt lag bij de mensen die minder gemakkelijk naar andere dorpen kunnen gaan. “We hebben ons er niet van afgemaakt”, aldus wethouder Jonkman. “Mensen die niet zo mobiel zijn, hoeven nu niet meteen naar Drachten of Gorredijk, de toegankelijkheid blijft behouden.”

“Het is een sociaal gebeuren, naast het recreatieve en informatieve, even met elkaar praten”

Ook de andere betrokken partijen zijn tevreden met de oplossing die er nu is gekomen. De gastheer van De Buorskip is blij met dit alternatief. “Het geeft wat reuring, twee keer in de week mensen over de vloer. Het is een sociaal gebeuren, naast het recreatieve en informatieve, even met elkaar praten. We moeten er ook rekening mee houden dat mensen het gewoon gezellig vinden om te komen.”

**“Lekker
even een
boekje
halen”**

Reinie Walter (68) is al vijfenveertig jaar lid van de bibliotheek. Vanaf het moment dat ze lid werd, is ze dat altijd gebleven. Meestal komt ze met haar man in de bibliotheek. Toen ze gingen trouwen, zijn ze beiden lid geworden.

Haalt u meestal boeken voor uzelf of voor anderen?

“Ik haal nu vaak boeken voor mezelf, vandaag heb ik er alweer twee gevonden. Toch was dat vroeger wel anders. Toen de kinderen nog thuis woonden, nam ik vaak voor iedereen boeken mee, of we gingen met z'n allen naar de bibliotheek.”

Op welke dagen komt u hier?

“Dat is heel verschillend. Het hangt er maar net vanaf wanneer we onze boeken uit hebben.”

Wat voor gevoel krijgt u als u de bibliotheek binnenloopt?

“Lekker even een boekje halen, er weer even uit zijn. Als je snel even iets te weten wilt komen, hoef je daar tegenwoordig echt niet meer de deur voor uit, dan zoek je het gewoon op achter je computer op internet. Ik kom hier om boeken uit te zoeken die we thuis lezen, en als ik dan nog iets wil weten, zijn de medewerkers hier vriendelijk en altijd beschikbaar.”

De toekomst

De bibliotheek is meer dan de zichtbare, fysieke gebouwen die bezoekers zien. Ze onderscheidt namelijk drie lijnen in de dienstverlening: de fysieke, de educatieve en de digitale bibliotheek. In de toekomst treedt er een verschuiving op van de fysieke bibliotheek naar de educatieve en de digitale bibliotheek.

Het beleid is gericht op goed voorziene bibliotheken met ruime openingsuren in alle kernen met een regionale functie. In de overige grotere kernen komen bieb-punten voor volwassenen en steunpunten voor de jeugd in basisscholen. Als het gemeentelijk beleid het mogelijk maakt, zijn er ook volwaardige filialen.

Als de bibliotheek in de toekomst keuzes moet maken, dan hebben de educatieve en digitale functies van de bibliotheek de hoogste prioriteit. Dit zou dan betekenen dat als er een bibliotheek sluit, er alternatieven worden geboden binnen de educatieve en digitale lijnen die worden uitgezet.

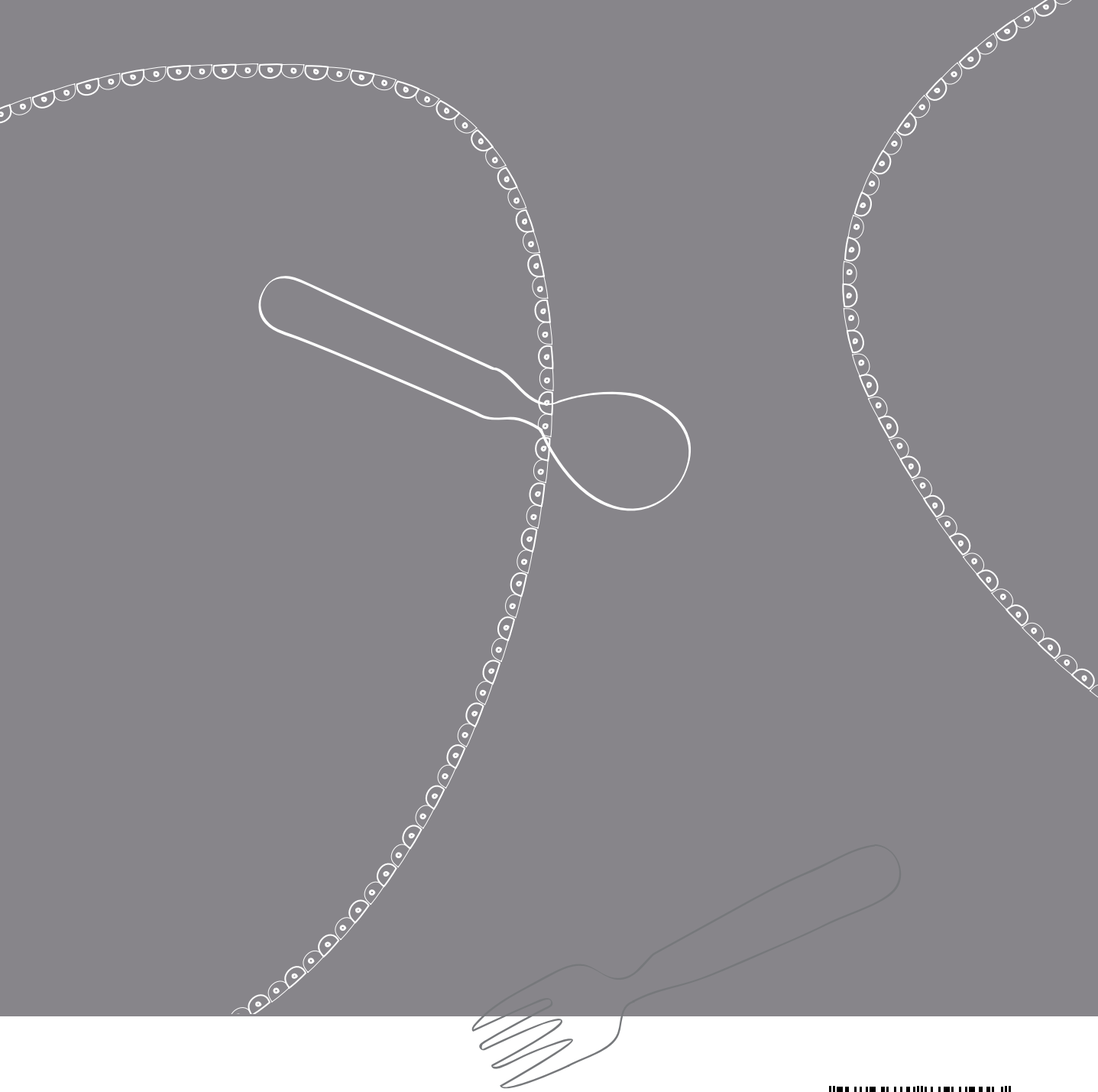
In de educatieve bibliotheek staan vooral persoonlijke ontwikkeling, leesplezier, mediawijsheid en leesbevordering centraal. Lezen, kunnen lezen als basis voor de persoonlijke ontwikkeling en het zelfstandig kunnen functioneren in de samenleving. De bibliotheek is expert op het gebied van leren lezen en leesbevordering en is daarmee automatisch een belangrijke structurele partner van het onderwijs.

De digitale en de fysieke bibliotheek zijn geen afzonderlijke eenheden. De bibliotheek van de toekomst is een veelzijdige organisatie die zich op diverse manieren en in talloze verschijningsvormen manifesteert: fysiek, digitaal, zelfstandig en met andere instellingen. De bibliotheek van de toekomst brengt mensen in contact met informatie, kennis en cultuur maar ook met elkaar. Meerwaarde creëren, samen met partners en bezoekers, staat de komende jaren centraal.

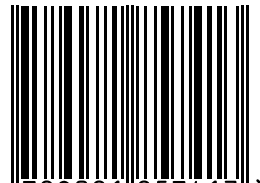
De bibliotheken Zuidoost Fryslân streven naar een meer zichtbare en actieve digitale bibliotheek. De uitdaging is om dichterbij de gebruikers te komen en gebruikers dichterbij de bibliotheek te brengen.

Luit Postma

Directeur Bibliotheken Zuidoost Fryslân

de Bibliotheek
Zuidoost Fryslân

9 789081 857413 >